

თარგმანი
TRANSLATION

კოიძუმი იაკუმო (1850-1904) - იუკი ონნა (雪女)

„თოვლის ქალბატონი“

მარიამ ჩალაბაშვილი
ისტორიის მაგისტრი
თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის შორეული აღმოსავლეთის
ახალი და უახლესი ისტორიის დეპარტამენტი
იაპონისტიკის მიმართულება
თბილისი, საქართველო

აბსტრაქტი

იაპონურ ფოლკლორში იოკაის (არამიწიერი არსებები, სულ-
ები, მონსტრები და ა.შ.) მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია. ერთ-
ერთი ასეთი არამიწიერი არსებაა იუკი ონნა (雪女 -თოვლის
ქალბატონი), რომლის შესახებაც სხვადასხვა ლეგენდა არსებობს.
როგორც ავტორი⁷ აღნიშნავდა, მან ეს ამბავი მოისმინა ჩოფუს
ფერმერისგან, მუსაშის პროვინციიდან. ამბობენ, რომ იუკი ონნა
პირველად მურომაჩის პერიოდში (1336-1573) გვხვდება
(რენგას პოეტი სოგი (1421-1502) - „სოგი შოკოკუ მონოგატარი“).
თოვლის ქალბატონს მოიხსენიებენ სხვადასხვა სახელით,
როგორიცაა: „იუკი ონაგო“ (თოვლის გოგონა), „იუკი ონბა“
(თოვლის ბებია) და სხვა.

იაპონურიდან თარგმნა მარიამ ჩალაბაშვილმა

სადიებო სიტყვები: მინოკიჩი; იუკი; თოვლის ქალბატონი.

⁷ კოიძუმი იაკუმო - Patrick Lafcadio Hearn (1850-1904), რომელიც ბრწყინვალედ
დაეუფლა იაპონურ ენას, ეროვნებით იაპონელი არ იყო, მას მამა - ირლანდიელი,
დედა კი ბერძენი ჰყავდა. 1890 წელს ის ჩავიდა იაპონიაში, სწორედ იქ ცოლად
შეირთო კოიძუმი სეცუ სამურაის ოჯახიდან, გახდა იაპონიის მოქალაქე და
სიცოცხლის ბოლომდე იქ ცხოვრობდა. მან ხორცი შეასხა იმ ლეგენდებსა თუ მითებს,
რომელელებიც წერილობითი სახით ფაქტობრივად არ არსებობდა.

„თოვლის ქალბატონი“

იყო და არა იყო რა, იყო ორი შეშისმჭრელი მინოკიჩი და მოსაკუ მუსაშის პროვინციის სოფლიდან. თვრამეტი წლის მინოკიჩი მოხუცი მოსაკუს თანაშემწედ მუშაობდა. ტყეში ხის მოსაჭრელად, მდინარის ნავით გადაკვეთა უწევდათ. ყოველი წყალმოვარდნისას მდინარეზე გადებული ხიდი ირეცებოდა.

ზამთრის ერთ სუსხიან დღეს, როგორც ყოველთვის, ორივე ერთად ხეს ჭრიდა. თვალის დახამხამებაში თოვლი ნამქერში გადაიზარდა. რადგან სხვა გზა არ ჰქონდათ, საქმეს თავი მიანებეს და შინისაკენ გაუდგნენ გზას. თუმცა, მდინარესთან მისულებს, მენავე წასული დახვდათ, ნავი კი მდინარის მეორე მხარეს იყო მიბმული. ცურვისათვის შესაბამისი ამინდი არ იყო. სხვა გზა არ იყო, სანამ ძლიერი თოვლი შეწყდებოდა, მდინარის კალაპოტთან, მენავის ქოხში შესვლა გადაწყვიტეს. ქოხში ცეცხლის დანთება შეუძლებელი იყო და ფიცარზე დაგებულ ტატამზე წამოწვნენ. მოსაკუს მალევე ჩაეძინა. მინოკიჩი კი ფხიზლად იყო, უსმენდა ქარის შემამრწუნებელ ხმას და ფიქრობდა, რომ ცოტა ხნის შემდეგ ქარბუქი ჩაწყნარდებოდა.

მდინარე ბოზოქრობდა, ქოხი კი ისე ირხეოდა, როგორც იაპონური ნავი ზღვაში და უცნაურ ხმას გამოსცემდა. სიცივე თანდათან ძლიერდებოდა, მაგრამ ამის მიუხედავად, მინოკიჩისაც ჩაეძინა. თოვლის ფანტელები ბიჭს სახეზე ეცემოდა, რის გამოც მინოკიჩის გამოეღვიძა. ქოხის კარი გაღებულიყო და თოვლი შიგნით შემოდოდა. მინოკიჩიმ მაშინვე მოსაკუსკენ გაიხედა, სადაც სრულიად თეთრ ტანისამოსში გამოწყობილი ქალი იდგა. ის მოხუცს თეთრი ჰაერის ნაკადს აორთქლებდა, რომელსაც თანდათან სახე და ხელები უფითრდებოდა. სულ მალე ქალი მინოკიჩისკენ შემობრუნდა, რომელმაც ხმის ამოღებაც კი ვერ გაბედა. ქალი მისკენ ისე დაიხარა, თითქოს ბიჭის სახეს შეეხო. მიუხედავად იმისა, რომ მისი თვალები მინოკიჩის შიშს ჰგვრიდა, ქალი ულამაზესი იყო. ბიჭს აკვირდებოდა, გაეღიმა და ჩასჩურჩულა: ვფიქრობდი, რომ შენც ამ კაცივით მოგქცეოდი, მაგრამ მებრალეები, რადგან ახალგაზრდა ხარ, მომხიბვლელი, ამიტომ არაფერს გავნებ, მაგრამ უნდა დამპირდე, რომ მომხდა-

რის შესახებ არავის ეტყვი და თუ მაინც ვინმეს ეტყვი, მოკვდები. გასაგებია?! არ დაივიწყო, რასაც გეუბნები! ქალმა ეს უთხრა, ქოხიდან გავიდა და ქარბუქში გაუჩინარდა. მინოკიჩიმ როგორც კი იგრძნო, რომ მოძრაობა შეეძლო, წამოხტა და გარეთ გაიხედა, ქალი იქ აღარ იყო, თოვლი კი ქოხში შემოდინდა, სასწრაფოდ კარი დახურა და შიგნიდან გაამაგრა. მინოკიჩიმ ისიც კი გაიფიქრა, თოვლის ქალბატონზე სიზმარი ხომ არ ნახა, მოხუცს დაუმახა, მაგრამ რომ არ გააგონა, მაშინვე მოსაკუსთან მივიდა. ის ყინულივით გაქვავებულიყო. მოხუცი გარდაიცვალა.

ქარბუქი რომ ჩადგა, მენავე ქოხში დაბრუნდა, სადაც გონდა-კარგული მინოკიჩი და გარდაცვლილი მოსაკუ დახვდა. ბიჭი გონს მალე მოეგო, მაგრამ შემადრწუნებელი და ცივი ღამის შედეგად, დიდ ხანს ცუდად იყო. თოვლის ქალბატონზე მას არავისთვის არაფერი უთქვამს. როგორც კი გამოჯანმრთელდა, მინოკიჩი თავის საქმიანობას დაუბრუნდა. ყოველ დღე ხის მოსაჭრელად ტყეში მიდიოდა და საღამოს შემით ბრუნდებოდა, დედა კი მის გაყიდვაში ეხმარებოდა.

ამ ამბის შემდეგ, დაახლოებით ერთი წელი გავიდა. ერთ დღეს, მინოკიჩი, როდესაც სახლში ბრუნდებოდა, ლამაზი, თეთრი ახალგაზრდა ქალი დაინახა და გამოესაუბრა. ქალის ხმა ჩიტის გალობას ჰგავდა, რაც მინოკიჩის სიამოვნებას ჰგვრიდა. მას სახელად იუკი ერქვა. ქალმა უამბო, რომ მშობლები გარდაეცვალა და ახლა ედოში მიდიოდა, იქ ხელმოკლე ნათესავები ჰყავდა, რომლებიც სამსახურის პოვნაში დაეხმარებოდნენ. მინოკიჩის სევდა შემოაწვა, რაც მეტს უყურებდა, მით უფრო ლამაზად ეჩვენებოდა. მან იუკის ჰკითხა ჰყავდა თუ არა საქმრო, რაზეც ქალმა იუარა. იუკიც დაინტერესდა, რაზეც მინოკიჩიმ მიუგო, რომ დაქორწინებული არასდროს ყოფილა და მოხუცი დედა ჰყავდა. გულწრფელი საუბრის შემდეგ, დიდი ხნის განმავლობაში ისინი გზას მდუმარედ მიუყვებოდნენ, მაგრამ ნათქვამია, რომ „როცა რამეს გრძნობ, თვალებიც იმავს ამბობენ, რასაც პირი“.

იმ დროისთვის, როდესაც ისინი სოფელში მივიდნენ, კიჩისა და იუკის უკვე ერთმანეთი ძალიან მოსწონდათ. ვაჟმა იუკის

თავის სახლში დასვენება შესთავაზა. ცოტაოდენი ჭოჭმანის შემდეგ, ისიც დათანხმდა. შინ მინოკიჩის დედა შეეგებათ და სტუმარს თბილი საჭმელი მოუმზადა. მოხუცსაც ისე მოეწონა იუკი, რომ დარჩენა შესთავაზა, რის შემდეგაც ქალი ედოში აღარც წასულა. საბოლოოდ, ისინი დაოჯახდნენ. ვალების წინ მინოკიჩის დედის სიტყვები იუკისადმი სიყვარულით იყო განმსჭვალული. მალე ცოლ-ქმარს მიყოლებით ათი ბავშვიც ინათ. უკლებლივ ყველა ლამაზი და თოვლივით ქათქათა ბავშვი იყო. სოფლის მოსახლეობა იუკის აღმაცერად უყურებდა, განადგილობრივი ქალები წლებთან ერთად თუ იცვლებოდნენ, ათი ბავშვის გაჩენის შემდეგაც კი იუკი კვლავ ისეთი ახალგაზრდა და მშვენიერი იყო.

ერთ საღამოს, როდესაც იუკიმ ბავშვები დააძინა და კერვას შეუდგა, მინოკიჩი მეუღლეს უმზერდა და უწინდელი, მენავის ქოხში ნანახი ქალი გაახსენდა.

-იუკი, როცა სინათლეზე შენს სახეს ვუყურებ, მახსენდება ამბავი, რომელიც თვრამეტი წლის ასაკში გადამხდა. ერთი ქალი ვნახე, შენ გგავდა, შენსავით ქათქათა თეთრი იყო.

იუკის ხელსაქმიდან თავიც კი არ აუღია ისე იკითხა, თუ რა გადახდა მინოკიჩის.

მანაც უამბო ამბავი, რომელიც თითქოს სიზმარს ჰგავდა, მაგრამ სიზმარი არ იყო, ქალი იუკის ჰგავდა, მაგრამ ადამიანი არ იყო და თოვლის ქალბატონი უნდა ყოფილიყო. უეცრად, იუკიმ მოისროლა რასაც კერავდა, მინოკიჩის შემამრწუნებელი მზერა მიაპყრო და თქვა:

-ის მე ვიყავი. გითხარი, არავისთვის გეთქვა, მაგრამ პირობა დაარღვიე. არ მოგკლავ ჩვენი მძინარე შვილების წინ, მაგრამ ამის ნაცვლად, გთხოვ, გიყვარდეს და იზრუნე ჩვენს შვილებზე.

იუკიმ ეს სიტყვები დაიბარა, მისი თოვლის სხეული თეთრ ნისლად იქცა და ჭერის პატარა ფანჯრიდან გაუჩინარდა.

წყარო:

https://www.aozora.gr.jp/cards/000258/files/50326_35772.html

Koizumi Yakumo (1850-1904) – Yuki-onna (雪女)

„Snow woman“

Mariam Chalabashvili

Master of Arts in History

Major in History of Far East

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Department of Far East Modern and

Contemporary History, Japanology

Tbilisi, Georgia

Abstract

Yōkai (class of supernatural monsters, spirits or demons) plays an important role in Japanese folklore, such as Yuki-onna – Snow woman. There are distinctive variations of Yuki-onna. As the author notes he heard this story from a farmer who lived in Musashi Province. The Snow woman is first mentioned during Muromachi period (1336-1573) *Sōgi Shokoki Monogatari* by the renga poet Sōgi (1421-1502). There are different names of Snow woman: Yuki-nago (snow girl), Yuki-onba (snow granny) and etc.

Translated from Japanese by Mariam Chalabashvili

Key words: Minokichi; Yuki; Snow woman.